

72

TUNTIA

KOTIVARA

Kotivaraa tarvitaan, jos

- tulee pitkittynyt sähkökatkos
- sattuu tapaturma tai onnettomuus
- kauppaan ei pääse sairauden tai tapaturman takia
- yhteiskunta kohtaa lakon tai onnettomuuden
- liikenneyhteydet katkeavat
- tulee tavaroiden jakeluhäiriö
- tulee myrsky tai tulva
- maksujärjestelmät eivät toimi

KOTIVARA

Kotivaraksi soveltuvan ruoan

- ✓ säilyvyysaika on pitkä
 - ✓ valmistaminen on nopeaa
 - ✓ kypsentämiseen tarvitaan vain vähän vettä
 - ✓ voi syödä kypsentämättä
- Kotivara ei ole erillinen hätävarasto, vaan tuotteita käytetään arjessa tarpeen mukaan ja tilalle hankitaan uutta.
 - Kotivara on juuri sitä mieluisaa syötävää, jota kotona olisi muutenkin.

Muista varata ruokaa
myös lemmikkieläimille!

MITÄ TARVIKKEITA KOTONA OLISI HYVÄ OLLA

- ✓ kotivara ja muutama litra pullovettä
- ✓ kannellinen ämpäri tai kanisteri
- ✓ muovipusseja ja vessapaperia
- ✓ taskulamppu ja paristoja
- ✓ kynttilöitä ja tulitikkuja
- ✓ paristokäyttöinen radio ja paristoja
- ✓ ladattu varavirtalähde, jolla voi ladata matkapuhelinta
- ✓ polttopuita, jos kotona on takka tai puu-uuni
- ✓ pieni summa käteistä rahaa
- ✓ välttämättömät lääkkeet ja särkylääkkeitä
- ✓ kosteuspyyhkeitä
- ✓ alkusammutusvälineet, esimerkiksi sammutuspeite
- ✓ ensiapulaukku
- ✓ kasvomaskeja ja käsidesiä
- ✓ ilmastointiteippiä
- ✓ joditabletteja

KOTIVARA

Ruoan säilytys ja säilyminen

- Ensimmäisenä käytetään jääkaapista herkästi pilaantuvat tuoretuotteet kuten maito.
- Älä avaa tarpeettomasti kylmälaitteiden ovia, kylmä säilyy tällöin pidempään.
- Pakasteiden sulaminen -18 asteen pakastinlämpötilasta nolla-asteiseksi vie jopa useita vuorokausia.
- Nolla-asteiseksi sulaneet elintarvikkeet voit valmistaa ruoaksi tai kypsentää ennen uudelleen pakastamista.

KOTIVARA

Varaa kotiin hyvin säilyvää, sellaisenaan syötävää ruokaa

- ☐ pullovettä, mehuja ja mehukeittoja
- ☐ tuoreita hedelmiä, kasviksia ja juureksia sekä säilykkeitä
- ☐ leipää, näkkileipää, riisikakkuja, korppuja
- ☐ muroja, myslejä, hiutaleita, pähkinöitä, siemeniä
- ☐ kuivattuja hedelmiä, kuten rusinoita, luumuja, taateleita
- ☐ hilloja, soseita
- ☐ huoneenlämmössä säilyvää maitoa ja kasvijuomia
- ☐ kala-, liha- ja papusäilykkeitä
- ☐ välipalapatukoita, keksejä, suklaata, sipsejä

SÄHKÖKATKO

- Luonnonilmiöt, kuten tykkylumi, tulvat ja myrskyt voivat aiheuttaa sähkökatkoja. Myös tekniset viat voivat aiheuttaa katkoja.
- Luonnonilmiöiden aiheuttamien tuhojen korjaaminen ei aina tapahdu hetkessä, jolloin sähkökatko saattaa kestää.

sahkokatkokartta.fi

SÄHKÖKATKO

HETI:

NÄIN NOPEASTI
SÄHKÖKATKO
VAIKUTTAA

- Valot sammuvat, kodinkoneet eivät toimi
- Lämmitys katkeaa
- Vedentulo lakkaa, vessan voi vetää vain kerran
- Jääkaapit ja pakastimet alkavat lämmetä
- Hissit pysähtyvät
- Katuvalot ja liikennevalot sammuvat
- Huoltoasemalta ei saa polttoainetta
- Pankkiautomaatit ja pankkien konttorit menevät kiinni, maksukortit eivät toimi
- Raitiovaunut, metro ja junat pysähtyvät

SÄHKÖKATKO

15 MIN

- Useimmat ruokakaupat ja muut pienet liikkeet sulkevat ovensa

2 TUNTIA

- Ensimmäiset tietoliikenteen tukiasemat mykistyvät – sen jälkeen ei voi soittaa eikä pääse nettiin

6 TUNTIA

- Suurimmalta osalta suomalaisia puhelin- ja nettiyhteydet ovat poikki
- Henkilöautoista, takseista ja linja-autoista loppuu vähitellen polttoaine

SÄHKÖKATKO

Näin pysyt lämpimänä

- Varaa kaikille riittävästi lämpimiä vaatteita ja peittoja
- Tuo lattialle lisää mattoja
- Estä lämmön karkaaminen
 - ✓ Sulje ikkunat
 - ✓ Sulje ulko-ovet ja väliovet
 - ✓ Tuki raot
 - ✓ Peitä ikkunat paksuilla verhoilla tai vilteillä
- Muista, että alkoholi on huono lämmike

SÄHKÖKATKO

Näin teet ruokaa sähkökatkon aikana

- Suuren osan ruoista voi syödä kylmänäkin.
- Käytä takkaa, kaasulietettä, sprii- tai kaasukeitintä tai ulkogrilliä. Tarkista, että sinulla on kaasua tai polttopuita muutaman päivän käyttöä varten.
- Muista paloturvallisuus!

Onko kaapissasi
kertakäyttöastioita
sähkökatkon varalle?

NÄIN PYSYT VIILEÄNÄ HELTEELLÄ

- Sulje ikkunat päivällä, kun ulkoilma on sisäilmaa lämpimämpää.
- Varjosta auringonpuoleiset ikkunat vaaleilla sälekaihtimilla tai verhoilla, jotta aurinko ei porota sisään.
- Avaa ikkunat yöksi ulkoilman viilentyessä ja tuuleta sisätilat läpivedon avulla.
- Juo riittävästi ja säännöllisesti pitkin päivää.
- Vältä kuumia paikkoja ja suoraa auringonpaistetta.

VESIKATKO

Vesikatko voi johtua esimerkiksi sähkökatkosta tai veden saastumisesta

- Vaikka yli vuorokauden mittaisissa vesihuollon häiriötilanteissa järjestetään usein varavedenjakelu, olisi helpompaa, jos kotoa löytyisi varmuuden vuoksi edes muutama litra kaupasta ostettua pullovettä.
- Ihminen tarvitsee päivittäin noin 2 litraa puhdasta juomavettä. Lisäksi vettä tarvitaan ruoanlaittoon ja hygieniaan.
- Kokonaisvedentarve on 1–2 ämpärillistä henkeä kohti vuorokaudessa.

VESIKATKO

Jos vettä ei tule

- Varaudu tilanteeseen kannellisilla astioilla tai kanistereilla, joilla voi noutaa vettä esimerkiksi vedenjakelupisteistä.

Jos vesi on saastunutta

- Estä saastuneen veden käyttö, esimerkiksi teippaamalla vesihanaan saastuneesta vedestä varoittava lappu.
- Noudata vesihuoltolaitoksen ohjeita veden käytön ja mahdollisen keittokehotuksen suhteen.

VESIKATKO

- Vessan voi vetää vain kerran.
- Pönttöön voi asentaa roskapussin, johon tehdään tarpeet.
- Käytetty pussi lajitellaan sekajätteeseen.

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN

- Vaara- ja hätätilanteissa viranomaiset varoittavat väestöä vaaratiedotteella ja yleisellä vaaramerkillä.
- Suojautuminen lähimpiin sisätiloihin ja ohjeiden mukainen toiminta vaaratilanteessa ovat ensimmäiset ja yleensä riittävät suojautumiskeinot.
- Sisätiloja ovat koti, koulu, työpaikka tai muu rakennus.
- Väestöhälyttimiä testataan testiäänimerkillä, yleensä joka kuun ensimmäinen arkimaanantai klo 12.

Lataa puhelimeen
112 Suomi -sovellus

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN

Esimerkkejä tilanteista, jolloin pitää suojautua sisälle

- lähialueella tulipalo, jossa syntyy runsaasti myrkyllistä savua
- kaasuvaara, kun lähialueella on tapahtunut vaarallisten aineiden onnettomuus
- säteilyvaara, esim. ydinvoimalaonnettomuus

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN

Pysäytä ilmanvaihto ja tiivistä raot

- Kun sisälle suojautuminen on tarpeen, tilasta on pyrittävä tekemään mahdollisimman tiivis.
- Ovet, ikkunat ja ilmanvaihtoaukot suljetaan ja kaikki raot tiivistetään esimerkiksi tuorekelmulla tai ilmastointiteipillä. Näin vähennetään sisälle tunkeutuvan savun, kaasujen tai radioaktiivisten hiukkasten määrää.

TARTUNTATAUDIT

Tartuntatauteihin voi jokainen varautua omalta osaltaan:

- huolehdi hygieniasta
- ota tarvittavat rokotukset ajallaan
- tarkasta ennen matkaa tartuntatautilanne
- pidä kotona varalla käsidesiä ja kasvomaskit
- muista myös omat reseptilääkkeesi ja oireenmukaisesti käytettävät lääkkeet
- lemmikkieläimille tuontia tai matkaa varten matkapassi ja tarpeelliset rokotukset

VIESTINTÄ HÄIRIÖTILANTEESSA

Viestintä- ja tietoyhteiskunta ovat riippuvaisia sähköstä, tietotekniikasta ja tietoverkoista. Häiriö sähköverkossa vaikuttaa arkeen nopeasti. Akuista saattaa loppua virta ja nettiin ei pääse.

Viestintää varten tarvitset

- paristoilla toimivan radion ja varaparistoja
- puhelimen, jossa on virtaa
- täyteen ladatun varavirtalähteen, jolla saat puhelimen ladattua

YHTEISÖLLISYYS